

links: Henk Hulst op zijn 100-jarige botterjacht *Bruiser*. Vijf jaar geleden zonk het schip in de haven en kreeg het met zwammen te maken. Volgend jaar staat de vervanging van een aantal gangen en vlakdelen op de planning, want onderhoud blijft net als bij visserijbotters nodig.

onder: Onder zeil in de jaren '80. (foto van Rob van Mesdag)

Honderd jaar Bruiser

Het botterjacht *Bruiser* viert zijn eeuwfeest, en eigenaar Henk Hulst, medeoprichter van de botterstichting Elburg, heeft haar veertig jaar in bezit. Hij kocht het schip ooit omdat zijn vrouw niet op een "echte" botter uit de visserij wilde stappen - dat stonk teveel naar vis en teer. Na een rijk leven zet Hulst (76) de *Bruiser* nu in als motorjacht. Door Evert Bruinekool

In het standaardwerk *De Botter* schrijft J. van Beylen dat jachtlui natuurlijk andere opvattingen over bouw en gebruik van hun schepen hadden dan vissers. Zo was er de voorkeur voor een kajuit. De *Bruiser* is wel volgens bottermaten gebouwd: 11,95 meter lang en 3,66 breed, maar met een kajuit. Nadat Henk Hulst mede de Elburger botterstichting had opgericht (zie SdZ 2014.10) zocht hij een schip om samen met zijn vrouw te kunnen zeilen. Die had niets met botters. De EB 24, de eerste botter van de stichting en rechtstreeks uit de visserij, stonk nog naar vis en teer in die tijd. Maar via een advertentie zag Hulst een botterjacht te koop liggen bij Stofberg. Hulst kreeg de botter te zien en was op slag verliefd, vooral op de teakhouten opbouw. 'Vroeger was die van grenen,' vertelt Hulst. 'Maar ooit is

de mast omgevallen en toen is er een nieuwe opbouw gekomen van teak.' De *Bruiser* werd op bestelling gebouwd voor Rein Kuyper, professor. Begin vorige eeuw konden slechts weinig Nederlanders zich zo'n groot jacht veroorloven - zonder motor en zeil bedroeg de prijs rond de 3800 gulden. Toen Hulst het schip had aangeschaft bleek het niet in topconditie. Na honderd meter liep de motor vast; de waterinlaat en filters zaten volledig verstopt. 'Ik had hem eigenlijk terug moeten brengen,' zegt Hulst nu. Maar zeilend ging hij verder. Als de motor nodig was (voor de Oranjesluis bijvoorbeeld) ging er een puts water overheen als koeling. Na drie dagen varen kwam hij met Rien Lipke als bemaningslid aan in Elburg. In de jaren daarna knapte Hulst de *Bruiser* stukje bij beetje op.

Gietijzeren kiel

De *Bruiser* is als jacht gebouwd, met gangen van 3 cm en een vlak van 4 cm, alles lichter dan een visserijbotter. Hij is wel iets breder gebouwd in verhouding maar dat was vermoedelijk om de bun te compenseren. Tevens zat er een zware gietijzeren kiel onder het schip en dat maakte van het botterjacht een snelle zeiler. Na twee jaar de eerste prijs gewonnen te hebben bij de Zuidwal wedstrijden mocht Hulst niet meer meedoen, omdat hij geen visserijbotter had. Dat stak, want hij vindt zijn schip nog steeds meer bij de bidders horen dan bij het Stamboek. Hulst geniet samen met zijn vrouw nog elke dag van de *Bruiser*, al vaart hij nu zonder mast. Zo komt hij op plaatsen waar hij eerst niet kon komen. 'Op de botter was ik stapel en ook op mijn vrouw, en ik heb ze allebei nog.' Het enige nadeel van varen zonder mast is wel dat het schip meer slingert.

HOOFDROL IN BOEK

De *Bruiser* werd in 1917 op stapel gezet door De Haas in Monnikendam voor prof. Rein Kuyper uit Amsterdam die haar in 1918 in de vaart nam. Het botterjacht behield altijd de oorspronkelijke naam, toen het eerst in 1934 aan Jonkman werd verkocht en in 1947 aan H. Rolman uit Soest. Na een paar jaar verkocht die het jacht aan de familie Doodeheffer die het in 1964 doorverkocht aan prof. dr. J.R. Blickman uit Groningen. Toen de *Bruiser* in 1978 bij Stofberg te koop stond kocht Hulst de botter. Het schip is ingeschreven bij de SSRP (Stichting Stamboek Rond- en Platbodemjachten) plaqueette num-

mer 353 met zeilnummer VB2 en nagenoeg in originele staat en een gemeentelijk monument voor Elburg met nummer GM263. Wim Kuyper, de zoon van Rein, schreef een boek geïnspireerd door de zeiltochten in zijn jongere jaren. *Zwervend langs het IJsselmeer* (1978) geeft een mooi beeld van de overgang van Zuiderzee naar IJsselmeer; Kuyper maakte alle facetten rond afsluiting en drooglegging mee en treurde om de overgang van het schone water van de binnenzee naar een almaar vuiler wordende zoetwaterplas. Dankzij vele foto's maakte hij er een kijk/leesboek van, antiquarisch nog verkrijgbaar. (Zie ook zijn serie Oude Zuiderzeeverhalen in SdZ 1979.2 - 1985.9)

